

Exam. Code : 213103

Subject Code : 3952

M.A. Economics 3rd Semester

INDIAN ECONOMY

Paper-MAE-303

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— Attempt 10 short answers type questions which are compulsory and attempt **one** long answer question from each unit of Section B. Short answer questions carry 2 marks and long answer type questions carry 20 marks each.

SECTION-A

1. Short answer type questions (All questions in this Section are compulsory) :
- Discuss the limitations of National Income Estimates in India.
 - Explain the concept of Decentralised Planning in India.
 - What is the nature and magnitude of unemployment in India ?
 - What were the achievements of 11th Five Year Plan ?
 - Examine the arguments in favour of Mechanisation of agriculture in India.
 - Define Agricultural Price Policy.
 - Explain any three types of unemployment.
 - Distinguish between private and public sector.

- (i) Distinguish between balance of current account and balance of capital account.
- (j) What are the achievements of WTO ?

SECTION-B

Long Answer Type Questions (Attempt one question from each unit)

UNIT—I

2. What do you mean by National Income ? Discuss the methods for measuring National Income in India.
3. Discuss the achievements and failures of 10th Five Year Plan.

UNIT—II

4. What is the extent of inequality in the distribution of income and wealth in India ? State the main causes of inequality.
5. Explain the important measures taken by Government of India to reduce poverty in Country. How far have these measures been successful.

UNIT—III

6. Describe the main features of the new agriculture strategy adopted in India since the mid 1960s. What were its effects ?
7. Explain the problem of subdivision and fragmentation of land holdings in India. How far consolidation of holdings can help to solve the problems ?

UNIT—IV

8. Explain the growth and pattern of industrialisation with special reference to post reform period.
9. "MNCs have done more harm than good to India's industrial growth in the last ten years". Justify.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਦਸ ਲਘੁ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ ਦੀ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦੀਰਘ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
ਲਘੁ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਦੀਰਘ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਲਘੁ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ) :
 - (ੳ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
 - (ਅ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 - (ੲ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਮਾਣ ਕੀ ਹਨ ?
 - (ਸ) 11ਵੀਂ ਪੰਚ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀ ਸਨ ?
 - (ਹ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਯੰਤਰੀਕਰਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।
 - (ਕ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁੱਲ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (ਖ) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 - (ਗ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
 - (ਘ) ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬੈਲੇਂਸ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬੈਲੇਂਸ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
 - (ਙ) ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ?

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ : ਦੀਰਘ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ)।

ਯੂਨਿਟ—I

2. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3. 10ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—II

4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਧਨ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਕੀ ਹੈ ? ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ।
5. ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਇਹ ਉਪਾਅ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ—III

6. 1960 ਦੇ ਮੱਧ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਸਨ ?
7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਅਧਿਕਾਰਣ ਦੇ ਉਪ-ਵਿਭਾਜਨ ਅਤੇ ਵਿਖੰਡਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦਾ ਸਮੇਕਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਯੂਨਿਟ—IV

8. ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
9. “ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਾਧੇ ਲਈ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ”, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ।